

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Mfv.II.10.488/2018/4.

A tanács tagjai: . Stark Marianna a tanács elnöke
é dr. Csernay Krisztina előadó bíró
. Tánczos Rita bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Börzsönyiné dr. Kiricsi Szilvia Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: Börzsönyiné dr. Kiricsi Szilvia ügyvéd,

Az alperes:

Az alperes képviselője:

A per tárgya: közalkalmazotti illetmény-különbözet
megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Szombathelyi Törvényszék 7.Mf.20.088/2018/6/II.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.263/2017/3-I.

Rendelkező rész

A Kúria a Szombathelyi Törvényszék 7.Mf.20.088/2018/6/II. számú ítéletét abban a részében, amellyel helybenhagyta a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.263/2017/3-I. számú ítéletének az alperest 155.500 (százötvenötezer-ötszáz) forint illetmény és ezen összeg után 2014. november 15-től a kifizetésig számított késedelmi kamatának megfizetésére kötelező rendelkezését nem érinti, ezt meghaladóan a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően hatályon kívül helyezi és a közigazgatási és munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felek felülvizsgálati eljárási költségét személyenként 20.000-20.000 (húszezer-húszezer) forintban, míg a felülvizsgálati eljárás illetékét 52.400 (ötvenkettőezer-négyszáz) forintban állapítja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felperes középfokú iskolai végzettséget igénylő munkakörben állt közalkalmazotti jogviszonyban az alperesnél. A munkáltató a felperest első alkalommal 2015. december 28-án „alkalmas” eredménnyel minősítette.
- [2] Az alperes 2014. január 1-jétől a felperes garantált illetményét 86.900 forintban, a garantált összegen felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrészét 34.300 forintban, vagyis illetményét 121.000 forintban állapította meg. A 2015. január 14-én kelt munkáltatói intézkedés alapján 2015. január 1-jétől a felperes bértábla szerinti illetménye 86.900 forint, garantált bérminimumra történő kiegészítése 35.100 forint, ekként garantált illetménye 122.000 forint volt, a garantált összegen felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegét azonban az alperes elvonta, ezért a felperes illetménye 122.000 forint lett, amely mellett 2015. július 1-től 6100 forint rendvédelmi ágazati pótlékban is részesült.
- [3] Az alperes 2016. január 1-jétől a felperes bértábla szerinti illetményét 88.875 forintban, a garantált bérminimumra történő kiegészítését 40.100 forintban, ekként garantált illetményét 129.000 forintban állapította meg, valamint a garantált összegen felül 7000 forint munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt is juttatott, így a 13.600 forint rendvédelmi ágazati pótlékkal együtt a felperes illetménye 149.600 forint volt.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [4] A felperes a keresetében 2014. augusztus 1-től 2016. december 31-ig számítottan 679.630 forint illetmény-különbözet és ezen összeg késedelmi kamatának megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A 2014. augusztus 1-től december 31-ig tartó időszak vonatkozásában a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 66. § (9) bekezdése alapján arra hivatkozott, hogy garantált illetménye nem érte el a garantált bérminimum összegét, ezért az alperes az illetmény-különbözet megfizetésére köteles.
- [5] A 2015. és 2016. évekre járó illetményének számítási alapját a 2014. évi jogszerűen megállapított illetménye jelenti, annak összegét az alperes ezekben az években sem csökkenthette volna. E körben hivatkozott az EBH.2006.1544. számú elvi döntésre. A jogszabálysértően megállapított illetménye kihatott a rendvédelmi ágazati pótléka összegére is, ezért a különbözetre jogosult. Érvelése szerint a minősítés hiánya nem zárja ki, hogy a bíróság a 2014. évi illetményt tekintse a számítás alapjaként.
- [6] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a munkáltatónak a Kjt. 21. § (3) bekezdése alapján a teljes illetményt kellett megállapítani és nem volt köteles azt illetményrészekre bontani. Állítása alátámasztásául a Kúria Mfv.II.10.043/2016/6. számú és az Mfv.II.10.460/2015/10. számú ítéletére hivatkozott. Megítélése szerint mivel a 2014. évi illetményt helyesen állapította meg, a felperes 2015-ben és 2016.

januártól augusztusig előterjesztett elmaradt illetmény-különbözet iránti igénye is megalapozatlan, hiszen a felperes illetménye a 2014-ben megállapított összeghez képest nem csökkent. Mindebből következően a rendvédelmi ágazati pótlék összege is megfelelő volt.

- [7] Az alperes hivatkozása szerint a felperes 2015. december 28-ig nem rendelkezett minősítéssel, ezért a Kjt. 66.§ (7)-(8) bekezdése alapján a 2014. évi munkáltatói döntésen alapuló illetményrész megállapítása semmis, így azt a számítás alapjaként nem lehet figyelembe venni.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

- [8] A Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 7.M.263/2017/3-I. számú ítéletével kötelezte az alperest 155.500 forint illetmény és ezen összeg után 2014. november 15-től a kifizetésig járó kamata megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a 40.778 forint eljárási illetéket az állam viseli, míg a felek képviseleti költségeiket maguk viselik.
- [9] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes 2014. augusztus 1. és 2014. december 31. közötti időszakban a Kjt. 66. § (9) bekezdésébe ütközően állapította meg a felperes garantált illetményét, mivel annak összege nem érte el a garantált bérminimum összegét. Mindezek alapján ezen időszakra havi 31.100 forint, mindösszesen 155.500 forint megfizetésére kötelezte az alperest.
- [10] Az elsőfokú bíróság a felperes 2015. és 2016. évekre előterjesztett illetmény-különbözet iránti keresetét azonban megalapozatlannak találta. A Kjt. 66. § (7) bekezdése, továbbá a Kjt. 2. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 27. § (1) bekezdése alapján megállapította, hogy „kiválóan alkalmas” illetve „alkalmas” minősítés hiányában a garantált illetményen felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrész megállapítása semmis, arra a felperes igényt nem alapíthat. Mivel 2014-ben a felperes részére semmis munkáltatói jognyilatkozat alapján került megállapításra a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész, annak összegét a 2015. és 2016. évi illetmények megállapításakor nem lehetett figyelembe venni.
- [11] A közigazgatási és munkaügyi bíróság álláspontja szerint a felperes kereseti kérelme a rendvédelmi ágazati pótlék címén előterjesztett illetmény-különbözet vonatkozásában is megalapozatlan volt. A belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi szerveknél foglalkoztatott közalkalmazottak részére rendvédelmi ágazati pótlék megállapításáról szóló 29/2015.(VI.15.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) szerint megállapítandó rendvédelmi ágazati pótlék összegének alapja a közalkalmazott havi illetménye. Minthogy a felperes illetménye 2015. és 2016. évben helyesen került megállapításra, a felperes rendvédelmi ágazati pótlék illetmény-különbözet iránti igénye is megalapozatlan volt.
- [12] A peres felek fellebbezése alapján eljáró Szombathelyi Törvényszék a 7.Mf.20.088/2018/6/II. számú ítéletével a közigazgatási és

munkaügyi bíróság ítéletét annak helyes indokai alapján helybenhagyta.

- [13] Az alperesi fellebbezésre tekintettel kiemelte, hogy 2014. augusztus 1-től az alperes a felperes illetményét nem egészítette ki a garantált bérminimum összegére, ezért ezen időszakban keletkezett illetmény-különbözet megfizetésére köteles.
- [14] A felperes fellebbezésével kapcsolatban elsődlegesen azt hangsúlyozta, hogy a fellebbezés módosítása és másodlagos kereseti kérelem előterjesztése a Pp. 247.§ (1) bekezdése és a Pp. 146.§ (5) bekezdése alapján meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősült, ezért azt érdemben a törvényszék nem vizsgálta.
- [15] A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a felperes fellebbezési érvelése szerint a minősítés elmaradása azt eredményezi, miszerint alkalmatlan vagy kevéssé alkalmas minősítés hiányában a munkáltatói illetményrész csökkentésére nem kerülhet sor.
- [16] A törvényszék álláspontja szerint azonban a közalkalmazott munkavégzésének színvonala, minősítés hiányában pozitív és negatív irányban sem vélelmezhető. A jogszabály a minősítés elmaradásának szankcióját nem jelöli meg, ennek hiányában pedig vélelmet felállítani, vagy kógens jogszabályi rendelkezést átlépni - az alperes ráutaló magatartására hivatkozással - nem lehetséges. Tény, hogy az alperes a felperes esetében a jogszabályi kötelezettségét megszegve egy év elteltével nem készítette el a minősítést, azonban ennek hiánya nem szankcionálható akként, hogy ebben az esetben vélelmezni kellene a felperes alkalmas vagy kiválóan alkalmas minősítését. A Kjt. 66. § (7) bekezdése szerint pedig a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész biztosítására kizárólag akkor van lehetőség, ha a közalkalmazott alkalmas vagy kiválóan alkalmas minősítést kapott.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

- [17] A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereseti kérelemnek megfelelő új határozat hozatalát, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására történő utasítását, valamint az alperes perköltségben történő marasztalását kérte.
- [18] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság a Pp. 206. §-ába ütközően állapította meg, hogy a fellebbezésében a munkáltatói illetményrész semmisségére vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezést nem vitatta, mivel hivatkozott arra, hogy pozitív minősítés hiányában is jogszerű a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész megállapítása.
- [19] A felperes érvelése szerint tény, hogy az alperes a minősítését nem készítette el, azonban kifogástalan munkavégzésére tekintettel munkáltatói döntésen alapuló illetményt biztosított, a munkáltató mulasztása pedig a közalkalmazott terhére nem értékelhető. E körben hivatkozott a Ptk. 1:4. § (2) bekezdésére, mely szerint felróható magatartására előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat.

- [20] A Kjt. 40. § (8) bekezdése négy minősítési eredményt ismer, amelyeket azonban, ha a munkáltató nem rögzít írásban és azt nem adja át a közalkalmazottnak, akkor a munkavégzése csak alkalmas vagy kiválóan alkalmas lehet, mert ezek a minősítési kategóriák teszik jogosulttá a garantált illetménynél magasabb illetményre.
- [21] A törvényszék nem vette figyelembe a Kjt. 40. § (5) bekezdését, amely szerint a minősítés a munkáltatói jogkör gyakorlójának feladata. Minősíteni tehát a munkáltatónak kell, ha ezt elmulasztja, annak minden jogkövetkezményét viselnie kell, negatív döntés a közalkalmazottat a munkáltatói mulasztás miatt nem érheti. Az alkalmatlan vagy kevésbé alkalmas minősítés vélelmezésének tilalmát alátámasztja a Kjt. 40. § (6) bekezdése, a 40. § (9) bekezdése, valamint 40. § (11) bekezdésében a közalkalmazott jogait védő garanciális szabályok.
- [22] A felperes álláspontja szerint a közalkalmazott a kinevezésben meghatározott illetményre, annak egészére szerez alanyi jogosultságot, így alkalmatlan vagy kevésbé alkalmas minősítés hiányában az alperes egyoldalú intézkedéssel nem csökkenthette a kinevezésben meghatározott illetményt, így a garantált illetményen felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt sem.
- [23] Az alperes ráutaló magatartásával megerősítette a felperes kifogástalan munkavégzését, hiszen alkalmatlan minősítést vagy kevésbé alkalmas minősítést nem adott, így a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész biztosításával is az alkalmasságot támasztotta alá.
- [24] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése alapján az illetmény, mint tulajdon védelem alatt áll és azt kizárólag valamely alkotmányos érték védelme érdekében korlátozható a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan és az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával.
- [25] A felperes álláspontja szerint írásbeli minősítés hiányában a 2015. és 2016. évek vonatkozásában is jogszerű volt a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész, arra jogosultságot szerzett. Mindezekből következően a belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi szerveknél foglalkoztatott közalkalmazottak részére rendvédelmi ágazati pótlék megállapításáról szóló 29/2015.(VI.25.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 2. § (2) bekezdése szerint 2015. július 1-től 5%-os mértékű, 2016. január 1-től 10 %-os mértékű rendvédelmi ágazati pótlék-különbözet iránti igénye is megalapozott volt.
- [26] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását és a felperes kamarai jogtanácsosi munkadíjban történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül állapították meg, hogy kiválóan alkalmas, illetve alkalmas minősítés hiányában a garantált illetményen felüli, a Kjt. 66. § (7) bekezdésére tekintettel megállapított munkáltatói döntésen alapuló illetményrész semmis, így arra a közalkalmazott igényt nem alapíthat. A minősítés megléte vagy hiánya ténykérdés, a munkáltatói jognyilatkozat pedig attól

függetlenül semmis, hogy a közalkalmazott minősítésére milyen ok miatt nem került sor.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [27] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozott.
- [28] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Felülvizsgálati kérelem hiányában az eljárásnak már nem volt tárgya a jogerős ítéletben a felperes 2014. augusztus 1-től 2014. december 31-éig terjedő időre megítélt illetmény-különbözet iránti igénye, kizárólag abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az eljárás bíróságok a minősítés hiányára alapítottnan megalapozottnan állapították-e meg a munkáltatói jognyilatkozat semmisségét.
- [29] A peridőszakban hatályos Kjt. 66. § (7) bekezdése alapján az (1)-(5) bekezdésben, illetve a 79/A. §-ban foglaltak alkalmazásával meghatározott illetménynél (garantált illetmény) magasabb összegű illetmény akkor állapítható meg, ha a közalkalmazott kiválóan alkalmas vagy alkalmas minősítést kapott. A Kjt. 66. § (8) bekezdése kimondja, hogy a (7) bekezdéstől eltérően a közalkalmazotti jogviszony létesítésekor a garantált illetménynél magasabb összegű illetmény megállapítható azzal, hogy - az egy évet meg nem haladó időtartamú határozott idejű közalkalmazotti jogviszony kivételével - egy év elteltével a közalkalmazottat minősíteni kell. Ha ekkor a közalkalmazott alkalmatlan vagy kevéssé alkalmas minősítést kapott, illetményét - e törvény erejénél fogva a besorolás szerinti - garantált mértékre kell csökkenteni.
- [30] Az eljárás bíróságok ítéletének indokolása szerint az alperes a felperes minősítését elmulasztotta, ezért az a munkáltatói jognyilatkozat, amely 2014. és 2015. évben minősítés hiányában is munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt állapított meg a felperes részére, semmis. A törvényszék a jogerős ítéletében iratellenesen állapította meg, hogy a felperes a fellebbezésében a minősítés hiányára alapított semmisség megállapítását nem támadta. A törvényszék az ítéletének indokolásában maga is utalt arra, hogy a felperest a munkáltató eljárásának hiányában sem pozitív, sem negatív irányban nem lehetett minősíteni, azonban a jogkövetkezményeket tekintve az alperes mulasztását a felperes terhére értékelte.
- [31] Az eljárás bíróságok következtetésével a Kúria nem értett egyet.
- [32] A Kjt. 40. § (1) bekezdés c) pontja szerint a közalkalmazottat a 66. § (1)-(3) bekezdés, 66/A. § (1) bekezdés, illetve a 79/E. § szerinti garantáltnál magasabb összegű illetmény megállapítása előtt minősíteni kell. E jogszabályi rendelkezésből azonban nem következik, hogy a garantáltnál magasabb összegű illetmény megállapítását közvetlenül kell megelőznie a közalkalmazott minősítésének. A perbeli adatok szerint az alperes a felperes minősítését jogszabályi kötelezettsége ellenére elmulasztotta, így nem hivatkozhatott alappal arra, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész besorolási okiratban történő megállapítása

előtt a felperes nem felelt meg a garantált összegnél magasabb összegű illetmény megállapítása feltételének.

- [33] Az alperes a minősítést előíró jogszabályi kötelezettségét elmulasztotta, ezért a Kjt. 2.§ (3) bekezdése alapján alkalmazandó Mt. 6.§ (1) bekezdése szerint saját felróható magatartására előnyök szerzése végett nem hivatkozhatott.
- [34] Az alperes a peridőszakban a felperes részére minősítés nélkül állapította meg a garantált összegben felüli munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt, ezért a Pp. 164.§ (1) bekezdése alapján a perben őt terhelte a bizonyítás arra nézve, hogy a felperes „kevésbé alkalmas” minősítése alapján arra nem volt jogosult. Minthogy ezt a perben nem igazolta, a bizonyítás sikertelensége a terhére esett.
- [35] A fentiekből következően az eljárás bíróságok munkáltatói jognyilatkozat semmisségére alapított következtetése jogszabálysértő volt, ezért a Kúria a felperesi keresetet 2015-2016. évekre elutasító jogerős ítéleti rendelkezést az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és ebben a körben a közigazgatási és munkaügyi bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.
- [36] A megismételt eljárás során a felperes 2015-2016. évi illetménykülönbözet iránti igényét a perben jogszerűen megállapított 2014. évi illetmény alapulvételével kell elbírálni.

Záró rész

- [37] A Kúria a felülvizsgálati eljárás költségét és illetékét a Pp. 275. § (5) bekezdése alapján csupán megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt.
- [38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2019. április 17.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró,
Dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző